

MARIANO FERRER

ESTATUAK LUZARORAKO

1991. urtearen hasieran gaude. “Merkatu bakarra” delakoaren aurreko urtean, beraz. Geure artean err egioen Europaz eta estaturik gabeko nazioez mintzo gara oraindik ere. Etorkezunari buruzko gogoetazko ikuspegi hau –estatu erdirakoiari lotzen gaituzten zenbait kaletatik beder en askatuko gintuzkeena– ez dute denek konpartitzen.

The Economist astekariak, estatu-nazioan oinarrituriko erakuntza politiko-sozial-ekonomikoaren formula hiltzorian dagoela uste dutenei ez die sinisterik ematen. Haren eritziz, estatu-nazioak, guk ezagutu bezala, mendebaldean arrakasta handiaz ezarri eta 200 urtez geroztik ez du oraindik ordezkorik, eta aurrerantzean ere, nazioarteko erakuntzaren funtsezko unitiatea izaten jarraituko du.

Astekari ospetsu honek kritikatu egiten ditu supranazionalismoaren bidetik estatu-erakuntza gainditu nahi dutenak (“bur okrazia-gobernuaren antzutasunean eroriko dira” horrelakoak), baina are gogokiago kritikatzten ditu estatu-nazioa unitate txikiagotan desegin nahi luke-tenak (“horiek denek ez dute tolerantzia estatu berrien oinarritzat jotzen, baizik eta herrien arteko batasun-lotura etnia-, erlijio- edo hizkuntz berdintasuna dela sostengatzen duen planteamendu okerra”).

Hala ere, aipatu aldizkariak onartu egiten du badir ela nahikoa ongi funtzionatzen duten estatu homogeen batzuk (Japonia eta Korea adibidez), baina egun err eibindikatzen diren estatu berri gehienak “aurreritziak, bortizkeriak eta babesleak irentsiko dituzte seguruenik”.

Ba al da Britainia Handira joan eta bertan 13. izarraren ideia saltzeko prest dagoen bolondresik?

Urtarrilak 1

IZUA 1 - EKOLOGIA O. ALA 2-0?

Joan den abenduaren 13an Gipuzkoa aldeko autobi-dearen lan-hartzaileek Leitzaran bailara ekiditeko trazaketa aldatzea proposatu zutenean, HBkoek goersten zituztela irakurri nuen “Instituzioek baino sentikortasun handiagoa erakutsi izanagatik”. Ez zegoen oso garbi zein sentikortasunaz, ekologikoaz ala demokratikoaz, ari ziren. Ezer ez badut ere enpresarien aurka, arlo horretan beraiei sentikortasun berezia aitortzea ez zitzaidan erraz egiten. Pistola eta

paretaren artean egon arte behinik behin ez zuten har en berririk jakinerazi.

Egun Diputaziora hurbildu dira, Imanol Muruari beldur direlako lanak hasteko gai sentitzen ez direla esateko. Sentikortasun errespetagarria hau ere, ez honen jatorra baina. Gaur ezagutzera emandako sentikortasun honen argitan, trazaketa berriaren proposamenak gehiago dirudi denbora irabazteko baliabide etsitua beste ezer baino.

Baliteke, ordea, aitorturiko beldurraz aparte aitorgabekorik ere egotea. Baliteke enpresariak, ekologia-demokrazia-zko argudioekiko sentikor izanik ala ez, lanak Diputazioaren ezkutuko edo ageriko presioek beharturik hartzea beren gain. Enpresariak, ordea, ez dute halakorik inoiz ozenki aitortuko, beren enpresen etorkizuna jokoan jarriko luketela ongi baino hobeto bai bait dakite.

Halako bortxarik izan ez dela sinetsi beharrean nago. Kezkatu egiten nau gehiegi, gure artean bai instituzioen eta bai pistolen beldur izan gintezkeela pentsatzeak.

Urtarrilak 4

UNIBERTSITATEKO NORMALTASUNA

Ikasleak geletara itzuli eta eskolak normaltasunez ematen direla diote egunkariak. Zer esan nahi du honek? Ez dagoela, ikasleei dagokienez, ez grebarik eta ez itxialdirik. Ez da, noski, deus esaten geure eguneroko unibertsitate-*normaltasunean* dagoen anormaltasun ezkutuz. Egin dezagun

ezikusiarena, badakigu eta hizkuntza ofizialean normaltasuna ordenu publikoko istilurik ez izatera mugatzen dela.

Zailago litzateke Err etoreak eginiko aldarrikapena kontutan ez hartzea, alegia ikasleen eskakizunak aztertzeko lan- -mahaiak sortuko direla. Erretoreak ontzat hartzen du unibertsitate-funtzionamenduan errakuntza nabariak daudela eta, baita ere, ikasleen eskakizunak err ealistak direla eta “bere burua estimatzen duen edozein unibertsitatearen asmoen artean egon behar direla”. Areago, barkatu ere egiten ditu ikasleek beren eskakizunak azaltzeko erabilitako metodoak, unibertsitatean ohizkoak direla esanez.

Pertsona guztiak bat-batean onak dira. Ikasleak, karguztea eskatu berri dioten Erretorearekin biltzen dira mahai baten ingurura; Erretoreak harreman onak ditu egun batzuk lehenago erraustzat jotzen zituen ikasleekin. Seguruenik alde biek zuten arnasa hartu beharra, irtenbidea aurkitu beharra. Erretorearentzat, administrazio-kontratua sinatzeari uko egiten dioten irakasle bihurrien laguntza ahultzea zen garrantzitsu; ikasle burrukalarientzat, berriz, unibertsitateko beste zenbait sektorek ukatzen dieten ordezkartza lortzea. Ezkontzeraztuna honako hau: zehazgabeko eta dudazko babesa duten lan-mahaiak. Prentsak dioenez, baldin normaltasuna itzuli bada unibertsitatara, lan-mahaiak zintzoen loaldia ezagutuko dute. Oraingoz Barberá jauna da irabazle, puntuetara.

Urtarrilak 7

ARABIERA BATUA

Frantziar prentsan Arjeliako arabiarkuntzari buruzko eztabaida jarraitzea interesgarria da. Aspaldiko nahikunde horrek beti egin du topo frantsesaren eta usaiazko “arabiera” ezberdinen presentziarekin. Arabiera klasikoa, Korangoa, elite batena da eta herritarrik gehienek ez dute ia ulertzen, eguneroko bizitzan lurralde bakoitzeko dialektoa (Golko inguruan “beduina”, Tunisian “errebal-mintzaira”, Arjelian “titi” hizkera, e.a.) erabiltzen dutela. Bada, hauetaz aparte, komunikabideen arabiera modernoa, hastapeneko “batua” dei genezakeena. Honek nazionalitate ezberdinetako arabiarrei elkar ulertzen laguntzen die.

Joan den azaroan arjeliar parlamentuak “Arabierar en orokortzea” deitu legea onartu zuen, 1992ko uztaileko arjeliar administrazioaren eta 1997rako unibertsitatearen arabiarkuntza erabatekoa ezarriz. Lege honen arabera, arabieraz idatziriko agiriek baino ez dute lege-baliorik izango, eta lege-hausleentzat isun handiak eta 5 urterainoko espetxe-zigorra aurrikusten dira.

Legea eztabaidagune bihurtu da, bere baitan arjeliar gizartearen interes ezberdinak elkartzen bait dira:

a. Belaunaldiei dagokionez, 40 urtez gorako herritar “instalatuak” artean frantsesa da nagusi; 25 urtez beherakoak, ostera, herritarrik gehienak, arabieradun dira (1989ko uztailean irten zen lizeoetatik lehenengo ikasle-sail arabizatua). Hala ere, gazteek berek nahiago izaten dute ikasketak frantsesez jarraitu, testu hobeak, irakasle-aukera handiagoa eta lan ona aurkitzeko itzaropen handiagoak bait dituzte.

b. Sozio-kulturari dagokionez, herritarren parte batek arabiar munduaren aldeko apostu egin du eta mendebaldeko eragin oro ezabatu nahi du, eta arjeliar gizartea menperatu duen elite frankofonoaren aurkako mendeku hartu nahi du; bada, bestalde, “modernitatearen” alde jarri den herritar multzoa, Frantziara eta batzuetan EEBBetara ere begira dagoena eta elebitasuna aurrerapenseinaletzat hartzen duena.

c. Politikari dagokionez, Nazio Askapen Frontea (NAF), desagertze-prozesuan egonik, islamiar aitzinapen integristari eusten saiatzen da, arabiarkuntzaren alde integristak bezain tinko agertzen direla, eta, aldi berean, alderdi sozialisten aurkaritza hazkorra baztertzeko ahalegintzen da, frantsesuen etiketa ipiniz, sozialistak elebakartasunaren kontrakoak bait dira.

Egoera honetan hikuntzaren etorkizuna une bakoitzeko indar-harremanen menpean dago ezarria, lege onartu berriaren masimalismotik ahazteraino pasa litekeela hurrengo udaberriko legealdi-hauteskundeetan ondoren.

Pertsona batzuk, lege eztabaidatsu honek herritarrek egungo arazo sozial eta ekonomiko oso larrietatik edo independentziaz geroztik xahaturiko 25000 milioi dolarren eskandalutik aldentzeko asmoa baino ez duela pentsatzen dute.

Hau guzti hau gutxi balitz, Kabilian 5 milioi bizilagunek (arjeliarren % 20a) berberieraz egiten dute, eta berberiarrek ez daude herri-bizitzatik bazterturik izateko prest. Integristak ere ba dira: koloniar aztarnak ezabatu nahian, sasi-elebitasuna onartuko luketenak, 2. hizkuntza ingelesa eta ez frantsesa balitz. Gauza berri gutxi lur gainean: Donostiako ikastola batean eskola-egitarautik gaztelera kentzea proposatu dute batzuek.

Urtarrilak 8

POLITIKOAK DEITURIKO PRESOKAK

ETari dagokiona itsumen bihurtu da hainbatentzat. Nahikoa izan da Bilboko gotzainek presoei buruz idatzitako

gutun batean preso arrunten eta politikoen artean bereizketa egitea, batzuek Madrildik eta -okerrago dena- besteek Euskal Herritik zarata izugarria ateratzeko Bilboko gotzainen aurka "terroristen alde aurpegi ematen dutela" esanez.

Ez dut, ez bereizketarekin, ez izenlagunarekin denborarik galdu nahi. Batzuk eta besteak ezberdin *direla* ukatzen duena, ergel galanta! Ez dago ukatzerik aipatu ber eizketa honako honetan datzala, preso politikoek beren delitu arruntak arrazoin politikoek eraginda burutu dituztela. Arrazoin politikoak, bai: norbaitzuk balizkotzat jo ditzaketen arrazoinak hain zuzen, hauexek bait dira ezarritako or-denuaren kontra altxatzeko zergatia.

Ez nuen, baina, honetan astirik galdu nahi. Penagarria zera da, bi aipamen txikik eta 20 lerroko paragrafo batek herritarren aurrean 24 orriko idazkia baliogabetzea. Gogoan izan, irakurle, gotzainen testuak gure gizartean aintzakotzat hartzen dugun justizia egiteko era ankerrarekiko sentikor-tasuna sortu baino ez zuela nahi.

Arazoa ez da bakarrik, beraz, presoen bizi-baldintzak bihotz-ge izatea, eta ezta % 50ak -epaiturik izan baino lehenago- hilabete eta urtetako espetxe-egonaldiak jasatea ere, eta ezta epai-egunera arte beren abokatua ez ezagutu eta gartzelatik irtenda delinkuentziatik ihes egiten utziko ez dien estigma soziala lagun izatea ere. Bada besterik gure gizartean: portaera "desbideratuak" erreprimitzen erabiltzen ditugun baliabideak askoz urriagoak dira pr ebentzio, berreziketa eta bergizarteratzerako ematen ditugunak baino. Herri-diru kopuruaren % 12a militar, polizi eta zigor-sailek irensten dute. % 6,5a baino ez zaio desfaboratuen gizarte-promozioari tokatzen. Eta hau oso grabea da, ar eago Bizkaiko presoen % 80a 30 urtera ez dela iristen eta haueta-rik % 60ak OHOk ikasketak burutzeke dituela jakinik. Eta azkenik, presoen % 80a marjinazio eta miseriako gizarte-sektoreetatik datorrela eta % 75a berretzaile dela jakinda.

Hain da larria gartzeletako egoera, erosoago zaigu begiak edozein aitzakiaz estaltzea. ETArenez, esate baterako.

Urtarrilak 10

PETROLIOA

Zortedunek izaten duten oportunitateaz, urre beltzar en multinazionalak aholkatzeko unibertsitatea utzi zuen Daniel Yergin, Harvardeko irakasleak liburu bat ("Salneurria") argitaratu berri du, petr olioaren historia eta honek gizateriaren bilakaeran izan duen eragina kontatzen diguna.

Idatz-eritzi baten bidez ezagutzen dudan liburu honek zenbatezinezko datu eta pasadizo dakar. Hauetariko bat, idazki osoan huskeria dena, gure zibilizazioan petrolioaren eragina sinbolizatzeko nahikoa litzateke. 1960ean, Yerginek dioenez, Estatu Batuetako ezkontz-proposamenen % 40a automobiletan egin zen. Hau egia bada, petr olioaren eta guduaren arteko erlazioak ezer gutxi harri gaitzake.

Urtarrilak 13

IPINIOZU!

El Jueves aldizkariak bere azalean *hanburger* bat kondoi baten barruan dakar. Gutxieneko prebentzio-neurria dugu halakoa, modako Wendy, Mc Donald's eta Burger delakoetan hartzen denaren kalitateari buruzko KEEren (Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Erakundea) txostenaren laburpena irakurri ondoren: *hanburger* tipikoak ogi-mami gehiago dauka haragi baino, garbitasun handirik ez dago, degradaturiko abelgantzetan frijitzen dira jaki ezberdinak eta otorduak garestiak dira kalitate-prezio bikoteari begiratzuz ger o. Gomendio hoberik ezinezkorik!

Jendearen erantzuna ikusgarria izan da. “Burger”etatik hanka egin dute, hauek izurria balute bezala. Multinazionalek beren arrenkura azaldu dute KEEren txostenak egun gutxitan milioi asko galerazi dizkielako. Urtarrilaren lehenengo astean izan zen. Egun, beterik daude berriro ere.

Kontsumitzaile gizaixoak inkontsekuentetzat salatzea errazegi litzateke. Horrelakoak, dakitena dakitela, semealaben nahikeriari edota gastu txikiko famili-irteera konponduko duen eroskeriari ematen diote amore. Gure inkontsekuentzian baino —erreal eta negargarria izan arren— gure babesgabezian egon liteke azalpena. Defentsagabe sentitzen gara eta, horrenbeste gauza irentsi ondoren, bost axola “hanburger” bat gehiago edo gutxiago jateari!

Urtarrilak 16

SOLDADU ZORIONTSUA

Gudua gaur hasi da. Lagun batek poster bat erakutsi dit. Bertan soldatu bat ikus daiteke irribarre egiten.

“Zoriontsu hilgo naiz petrolioaren salneurria jaitsi dadin”
dio testuak.

Urtarrilak 17

UGAZABA ERRUKARRIAK

ELAk berriro ere salatu du bai enpresarien artean eta bai profesionari liberalen artean ematen den iruzur eskandalugarria. Bizkaian, esate baterako, soldatadunek 1988an batzbesteko sarrerak —nomina bidez kontrolatuak— 1.075.000 pezetatan azaldu dituzte. Enpresari eta profesionarien batzbestekoa aurrekoen erdia baino zertxobait gehiago (909.000 pta) izan zen.

Enpresarien kasuan, beraietariko askok enpre esako langile gisa kotizatzen dutela eta enpresek beren elkartez erga berezia daukatela izan behar da kontutan. Datu honek —enpresarien artean ematen den iruzur-maila gutxietsi gabe— ñabardurak eskatzen ditu ELAren salaketan, enpresarien elkargoek berehala jakinerazi duten bezala.

Inongo profesionari liberalen elkar goren adierazpenik entzun edo irakurri ez dugunez gero, ELAk bete betean asmatu duela suposa genezake. Zer esan nahi du honek? Gure notari, burtsa-ajente, hortz-mediku, merkatari, irudigile, abokatu, arkitekto, kreatzaile, paratzaile, sor o-

artekari eta bestelako profesionari liberalak multzo bakarrean sartuz gero, eta agerturiko beren diru-sarrera gordinak (?) edozein langileren 14 soldatetan zatitzen baditugu, bakoitzari hileko batzbesteko 64.000 pezetatako soldata gordina (?) ateratzen zaio. Urte horretan, 1988an alegia, hileko gutxieneko soldata 44.040 pezetakoa izan zen.

Ez dut barrerik egiten min ematen didalako.

Urtarrilak 18

GRAMSCI

Historia maltzurkeria txikirekin jostatzea ez da bakan. Egun, esate baterako, irakiar gaiztoaren aurkako gurutzada batean —Miterrandi entzun genionez, arrazoimenean eta ez indarrean oinarrituriko “nazioarteko ordenu berria”r en utopia emaitza gisa ekarriko digun gurutzadan hain zuzen— gaudela, Antonio Gramsciren jaiotzaren lehen mendeurrena betetzen da. Gramscik, 1919. urtean Togliatti eta beste batzuekin batera *L’Ordine Nuovo* kultura sozialistaren astekaria sortu zuen.

Efemeride hau ezin da aipamen bat egiteko pasatzen utzi. Bere lehendabiziko idazkietatik hartuko dut. Ez dakigu zehatz-mehatz noizkoa den; bai, ordea, Cagliari lizeoko bere azken ikasturteko lantxo bat dela. Garai hartan Gramscik, 19 urte zituela, bere lehen marxismo-irakurketak egin zituen. Lizeo-lan honek “Zapaltzaileak eta Zapalduak” du izenburu eta honela dio: “...badirudi gizakiak elkar jateko menperatzen duen sena beraien patu ankerra dela, izadiaren aurkako burrukan den indarrak elkartu behar ean,

horrela izadia gizakien beharrianentzat onuragarriagoa eginez. Era honetara jokatu ordez, herri bat indartsu eta saiatu sentitzen denean, berehala pentsatzen du bere ingurukoei eraso, zapuztu eta zapaltzearekin, argi bait dago edozein garailek garaitua suntsitu nahi duela. Gizakiak, ostera, berez azaluts eta itxurazale izanik, ez du esaten ‘suntsitzeko konkistatu nahi dut’, ‘zibilizatze konkistatu nahi dut’ baizik. Eta besteek, inbidia dioten eta gauza bera egiteko beren txandaren zain dauden horiek, sinestitxurak egiten dizkiote eta baita goraiatu ere.”

Oraindik ere zenbait urtez “ordenu berri” horren zain egon beharko garelakoan nago.

Urtarrilak 22

HBren AZTARNAK

Donostiako fiskal nagusiak delitu arrastorik ikusi du HBko zenbait buruzagik Gipuzkoa aldeko autobidea egiteko enkargua zuten enpresariekin izandako elkarriketetan. Hauek amaitu eta gero, enpresariak uko egin zioten lanak hasteari.

Berri hau irakurtzen ari naizela, burura datorkit “Newsweek” aldizkariak —James Baker EEBBetako Estatu-idazkariak eta Tarik Aziz Irakeko kanpo-arazoetarako Ministroak elkarrekin hitzegin ondoren— idatzi zuena: “Ez dizut mehatxurik egin nahi —esan omen zion batzuetan Bakerrek Azizi—. Ondorioak ulertzea besterik ez dut nahi”.

Baldin HBko buruzagiek fiskalak jarraitzen dituen aztarnak utzi badituzte, Baker haiek baino askoz trebeagoa izan

dela esan beharra dago, gutxienez. Edota justizia politikapean aurkitzen dela.

Urtarrilak 23

NBERen SISMOGRAFIA

Gustatu egin zait Régis Debrayk “Le Nouvel Observateur” aldizkarian NBERi buruz (Nazio Batuen Erakundea) egiten duen definizioa, Golkoko krisian NBEk duen paperaz ari dela.

Debrayk, EEBei Sekuritate Kontseiluan beren nahia inposatzeko bide eman dioten zirkunstantziak aztertzen ditu: “Soviet Batasunak laguntza behar zuen; Txinak, barkamena”. Golkokoan eskuhartzeko erabakiak ez du nazioarteko komunitatearen botuaren beharrik izan, aldeaz aurretik hartua bait zegoen. EEBAk ez dira mogitu 30 urtez gutxietsi duten nazioarteko zuzenbideetatik. EEBAk beren legea ezartzeko NBE mogierazi dute zenbait nazio-interes era harrigarri, makur eta iragankorrean bat etorri direlako.

Debray jaunak besterik ere esan zuen, bere NBE-definizioa interesatzen zait baina: “NBE ez da arbitroa, sismo-grafoa baizik. Sekuritate Kontseiluak zuzenbidezko hitzetara itzultzen ditu indar-harremanak, berauek ezabatzeke”.

Urtarrilak 25

BUSHEK EGUBERRITAN IKUSI ZUEN GARBI

Time aldizkariak Bushen zalantzak kontatzen dizkigu guduaren aldeko erabakia hartu aurretik. Eguberritan eman omen zuen urrats erabakikorra. *Camp Davis*-etik *Etxe Zuri*-ra itzuli bezain pronto, bere aholkulariak bildu eta honela esan omen zien: “Ene baitan konpondu ditut etika-arazo guztiak. Hemen zuri eta beltza ditugu, ongia gaizkiaren kontra”.

Zenbaki berean, orri batzuk aurrerago, honako hitz hauek irakur ditzakegu: “Krisia baino lehenago, Hafez el Assad Siriako buruzagari mendebaldeko hiriburuetan atzerriko terrorismorik gaiztoenaren eta bar ne-zapalkuntzarik basatienaren elkargunea ordezkatzan zuen pertsona zerizkioten. Gogora dezagun bestela Hama hiriko 20.000 hiritarren sarraskia, fundamentalismo musulmanari amaiera eman nahi izan zionean. Baina gero, 19.000 soldaduz Sadamen aurkako akordioa bultzatu duenetik, Hafez El Assad kamarada bihurtu da. Izan ere, azaroan Bush berarekin bildu zen Genevan, 1977az geroztik (Carterrekin orduan) horrelakorik egiten zuen lehenengo estatu-batuar lehendakaria izanik”.

Antza denez, zuria eta beltza, ongia eta gaizkia elkarrekin truka litezke.

Urtarrilak 27

GORVACHOV ARRISKUTAN

Vilnako 14 hildakoek pentsarazten didate, aurr eneko aldiz, Gorbachov-ek ez duela *perestroika* aurrera aterako. Ez da erraza armada eta erregimeneko *gogorren* aurrean tinko

irautea, batzuek inperioa desmantelatu eta besteek Batasuna hautsi duela leporatzen dioten bitartean. Halaz ere, nik neuk Gorvachov-engan sinisten jarraitzen nuen. Gaur egun, ukitutako boxeolari bat, edo seguru sentitzen ez den prestidigitadore bat, edo pista ohostu egin dioten ekilibrista bat bezala ikusten dut. Eta ez dut sarea esaten, *pista* baizik, eszenategi honek -Mendebaldean beldur zioten garaian zuena alegia- bihurtzen bait ditu gizon arruntak pertsonaia, artista. Handi-izate hori galdu duenean, probintzi mailako politikari bihurtu da.

Harritu egiten nau zera inon irakurri ez izateak, baina uste dut kalkulu-errorea izan duela Golkoko krisia dela eta. Alboratu egin da, eta bapatean konturatu gara denok munduak martxa berdina daramala hura gabe. Beldur naiz ez ote diren Soviet Batasunean ere ohartuko.

Urtarrilak 14

SHERIFFA MINTZO

Bush-en nazio-egoerari buruzko diskurtsoa EEBBetako Kongresu eta Senatuak elkarrekin eginiko bilkuran. Mundua adi dago.

Bertsio originala: "This is the only country with the moral stature and the means to lead toward peace the nations of the world".

Itzulpena: sheriffa mintzo.

Urtarrilak 30

MARATOI BATEN OROIMENAK

Eusko Lege Biltzarrak J.A. Ardanza izendatu du Lehendakari. Saioak iraun zituen zazpi orduak aulkitik jeiki gabe jasan nituen. Orain, itzala eskaini dien zuhaitzar en azalean marka bat uzten dutenen antzera, neuk ere eztabaidaz zerbait idatzi beharrean sentitzen naiz han egon naizela jakin erazteko. Honako hauek dira, telegrama modura, nire oroimenetako batzuk:

UA: benetan arrotz zaie euskara. Gaztelera beren lengoia naturala zen bitartean, euskara, besterik gabe, hizkuntza legala zela esaten entzun nien.

PP: nire inpresioa da -arriskutsua nolnahi ere- hauek ere sina zezaketela gober nu-hitzarmena, baina ez zir en deituak izan.

EE: Kepa Aulestiak bene-benetan sinesten zuen Ardantza zela bere hautagaia.

EA: Garaikoetxeak ez zuen hain benetan sinesten.

HB: beren hitzaldia HBren hitzaldi on bat izan zen. Baina aldi berean HBren betiko hitzaldi bera. Legebiltzarrean inork ere ez zion jaramonik egin.

PSE: norbaiti leporatu behar errua... eta ezin benetazko errudunari leporatu.

PNV: jaun eta jabe. Berriz.

Otsailak 1

DUDARIK EGON EZ DADIN

Edizioa ixtear dagoela irakurri dut Emilio Barberak ez duela Ikasle-Koor dinadoraren legitimitaterik onartzen beraiekin azterketa-mahai bateratua prentsaurrean iragarri ondoren. Barberak orain zera esan du Koor dinadorari buruz: “etapa predemokratikoa gainditu ez duen ikaslegoaren zati baten adierazpen heldugabea da”.

Ikasle Abertzaleak uste du Erretoreak ikasleekin jokatu egin duela hauek desmobilizatzeko asmoz. Egia handia. Baina fruta heldurik zegoen; hori ere ez da egia txikiagoa. Bultzadatxo bat nahikoa izan zen. Oraindik asko falta da kanpusa Unibertsitatea aldatzeko behar denerako pr est egon dadin.

Otsailak 2

Euskaratzailea:
TXEMA AUZMENDI